

րունակած է ողբացեալ Ա. Արփիարեան՝ 9 թիւ միայն (1906-7, տպ. Օ. Հակոբեան)։ Գարձեալ, Աղեքսանդրիոյ նոյն տպարանէն 1 տարի նրատարակուած է Ե. Օտեանի «Ազատ Բեմ»ը գործնալ

Տ Ի Ր Ա Ն Փ Ո Փ Ա Զ Ե Ա Ն

«Արաքս» տպած է. այս բերրը վերջէն փոխանցուած է Վ.Եր. Հընջակեանց (*) : ** ԿԱՄՊԵԹԹԱ, ապա ԲԱՅՅԻ, 1905 ին կը բացուի Տրք. Կ. Յ. Փաշայեան-Խանի այս տպարանն ուր դրոշմուած է նոյն բժիշկին **Դպրոցական առողջապահութիւնը**, **Կոնոնագիր** Հ. Բ. Բնդն. Միութեան, **Իմ ախարի կեանքը**՝ նանդերձ ծանօթութեամբ Ս. Տեղեաց (Լեւոնդ Եպսկ. Շիշմանեանի, 6 պրակ) 1906, Փրկիչներ 1907 : «Կամպերթա» յանձնուած էր քանի մը երիտասարդներու որոնք «Բաֆի» անուն տակ գործածեցին զայն. [այնուհետեւ, տե՛ս Գահիրէ «Լուսաբեր» տպարան] : ** Գ. ՆԱԶԱՐԵԹԵԱՆ տպած է Երօտի «Արեւ»ը, **Իսաուակիին** նարսանեաց նրաւերը (1906), **Այլասիրութիւն** և Եասիրութիւն (1907) : ** ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ (ազգ. գործիչ Մինրան Տամատեանի) տպարանէն լոյս ընծայուած են **Ռամկավարութիւն**, Տարեկան տեղեկագիր Հ. Բ. Բ. Մ.ի (1910) ևն. : ** ՏԻՐԱՆ ՄԱՆԿԱՍԱՐԵԱՆ տպագրիչը կ'զբաղի մասնաորակեալ Երոզական գործերով : ** ՍՄԲԱՏ ԲԻՐԱՏ Ֆո.անք փողոցը 1903 ին կը բանայ տպարան մը, գնելով զայն Գահիրեցի Մնտիկեան եղբայրներէն, և շարունակելով նրատարակութիւնն իր նիման **Փիւնիկի**ն որ Աղեքսանդրիոյ մէջ 38 թիւ կեանք մը կ'ունենայ : Այդ օրաբերրը տպուած է նախ Մնտիկեանց մամուլով (Գահիրէ), ապա «Արաքս»ի կողմէ (1901-2) որ նայ բանեատարց սեփականութիւն էր և դրուած տրամադրութեանը տակ Սմբատ Բիրատի. (իր ընդարձակ կենսագրութիւնը տե՛ս «Ամենուն Տարեցոյցը» 1912) :

Մ Ա Մ Է Է : † ՄԻՇՐԱՆ ԱՍԶԱՆԱԶ (կենսագրութիւնը տե՛ս «Ամենուն Տարեցոյցը» 1911) ազգ. վարժարանի տնօրէնութեան պաշտօնը կորսնցունելէն վերջ, քեռայրին՝ Լ. Մկրտիչեանի օժանդակութեամբ տպարան մը բացած է Ռամիկ ՊԱՔՍ զիւրը : Ուսուցչ. ասպարեզին մէջ ի Պօլիս և յեզիպոսս բազմարդիւն շրջաններ ընդորոշ այս ներնուն գրարարագետին փնտակուեցաւ գրաշարութիւն իսկ ընել, ընտանիքն ապրեցունելու համար : 1 տարի (1903-4) նրատարակած է նոն **Պարտէզ** մակրթ. բերրը, մինչեւ իր մամը՝ 20 Գեկտ. 1904 : «Պարտէզ» այդ զիւրին մէջ շարունակ վերջ՝ ձեռնասացով քաղաք կը փոխադրուէր, տպուելու համար : — Ասքանազ աշխատակցած է Աղեքսանդրիոյ **Փերակ** բերրին՝ «Մեղրածուծ» ծածկանունով :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե Ժ Գ. - Ժ Է.

ՌՌԻՄԸՆՈՒԷ (1877...1912). — **ՊՈՒԼԿԵՐԻԷ (1885...1912).** — **ՅՈՒԱԿԱՄԸՆ (1892).** — **ԶՈՒԻՅՆԵՐԻԷ (1898-1912).** — **ՇՈՒԷՄ :**

445. **ՅՕՐՇԱՆ** (Ռումանիա) 1877 ին նրատարակուած կայ շԱՅԱՍԱՆԵԱՅՅ ԸՆԿԵԱՆ տպարանէն՝ Արշակ Մ. Արքունեանի «Տեղեկագրութիւն Հայոց գաղթականութեան որք ի Մօլտո-Վալաքիա, ի Հունգարիա և ի Լեհաստան» գիրքը : — Պ. Զարդարեանի կարծիքն այն էր թէ այս գործը Պօլիս դրոշմուած է Հմայեակ Ա.ի «Հայաստանեայց» տպարանը :

216Գ. **ԿԱՆԱՅ** Հայու Ա. և վերջին տպարանը հաստատուած է Տ. ՂԵՌՆԴ ԲԶՅՅ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ (1891-1902), որուն կենսագրութիւնը տե՛ս 216Ա բունամար, Ա. Պօլիս :

(*) Ե. Օտեանի Աղեքսանդրիա ճրատարակածներէն կան դեռ **Ազատ խօսք** (սկզբնաւորութիւնը Բարիզ), **Օրէնք** (ճաբարարերը), **Թերթիկ** (փոքրադիր ամեօտեայ, 28 թիւ, 1906), **Կրակ** (կարմիր բրդով, 1907), **Արեւ** (Տ ամիս) որ յետոյ «Լուսաբեր»ին կցուած է : — Երօտի բեխադրութեամբ կազմուած է Ե յիպսանայ Հրատարակչական մը որուն Ա. գործն է «Արեւ»ը : — Յիւլիան Գառնու ու Ասրաբեանի **Լաթիքը** (խմորահայ) :